

Aanbevelingen in geval van
grootschalige bestuurlijke
aanhoudingen

---

*Vast Comité van Toezicht op de
politiediensten*

Luchtfoto: WIM ROBBERECHTS & Co

Bron: Kamer van volksvertegenwoordigers, foto gerealiseerd met medewerking van de Directie Luchtsteun van de federale politie.

INHOUD

1. INLEIDING	1
2. INHOUD VAN DE KLACHTEN - AARD VAN DE GRIEVEN	1
3. GEFORMULEERDE AANBEVELINGEN	2

1. Inleiding

1. Op vraag van het Vast Comité P, heeft de Dienst Enquêtes P op globale en grondige wijze een kwalitatieve analyse uitgevoerd van alle klachten die werden ingediend in 2018 en 2019 door personen die waren aangehouden door de politiediensten naar aanleiding van grote betogingen die gepland waren en waarvoor een genegotieerd beheer van de publieke ruimte vereist was.
2. Op basis van de elementen die uit dit specifieke onderzoek naar voren zijn gekomen, wenst het Vast Comité P aanbevelingen te formuleren die binnen de geïntegreerde politie van belang kunnen zijn zowel voor de eenheden van de federale politie als voor de politiezones die geconfronteerd kunnen worden met gebeurtenissen die aanleiding kunnen geven tot grootschalige bestuurlijke aanhoudingen. Meestal zijn het concrete aanbevelingen die geoperationaliseerd kunnen worden.
3. Door deze aanbevelingen te formuleren, velt het Vast Comité P geenszins een oordeel over het huidige kwaliteitsniveau dat elke eenheid van de federale politie en/of politiezone bereikt heeft op het vlak van het beheersproces van (grootschalige) bestuurlijke aanhoudingen dat zij al in plaats zou(den) hebben gesteld.

2. Inhoud van de klachten – Aard van de grieven

4. De voornaamste thema's die in de individuele klachten aan bod komen, geklasseerd in dalende volgorde van voorkomen, zijn:
  - de omstandigheden waarin de aangehouden personen werden opgesloten;
  - de pijn als gevolg van het gebruik van plastic handboeien;
  - het preventieve karakter van de bestuurlijke aanhoudingen;
  - het nemen van foto's;
  - het gebrek aan informatie aan de aangehouden personen;
  - het politiegeweld;
  - het niet verwittigen van een vertrouwenspersoon;
  - het gebrek aan identificatie van de politieambtenaren;
  - het beheer van verboden voorwerpen.

5. Naast deze herhaaldelijk voorkomende belangrijke thema's, heeft de Dienst Enquêtes P nog het bestaan opgemerkt van een ander bijzonder ontstellend thema, met name de naaktfouillering van bestuurlijk aangehouden personen, zonder gekende motivering.

3. Geformuleerde aanbevelingen

6. Algemeen gesproken, wanneer men van plan is politieoperaties te houden die tot doel hebben over te gaan tot een groot aantal bestuurlijke aanhoudingen, in het voorafgaande beoordelingsschema de capaciteit opnemen die nodig is om de personen die wellicht zullen worden aangehouden correct te behandelen.

7. In geval van dienstorder dat dreigt aanleiding te geven tot een groot aantal aanhoudingen, ambtshalve een verzamelcentrum voor aangehouden personen openen en de aanwezigheid of minstens de beschikbaarheid van een officier van bestuurlijke politie voorzien alsook politieambtenaren die vertrouwd zijn met de procedure voor de registratie van aangehouden personen (coördinator en codeurs). Daarnaast de nodige maatregelen nemen opdat, indien noodzakelijk, de voortdurende aanwezigheid van een ploeg medische ondersteuning gegarandeerd kan zijn op het verzamelcentrum voor aangehouden personen.

8. Vermijden dat aangehouden personen worden vastgehouden in onaangepaste ruimtes zoals een manage, garages, ..., meer in het bijzonder wanneer die niet van tevoren uitgerust zijn om de eerbiediging van de minimale normen inzake opsluiting van aangehouden personen te waarborgen en/of wanneer de aangehouden personen er mogelijk lange tijd zullen verblijven.

9. Indien het risico bestaat dat de capaciteit van het verzamelcentrum voor aangehouden personen wordt overschreden, overwegen om het teveel aan aangehouden personen te verdelen en over te brengen naar de kleinere cellencomplexen binnen de politiezone. Met het oog daarop een kadaster aanleggen van de beschikbare infrastructuren.

10. Over het algemeen maar meer in het bijzonder nog in geval van een geplande gebeurtenis waarvoor een operationele coördinatie voorzien is tussen verscheidene politiezones, tevens overwegen om het teveel aan aangehouden personen te verdelen en over te brengen naar de kleinere cellencomplexen in de andere politiezones. Daarenboven overleg plegen met de andere politiezones met als doel dat alle aangehouden personen er op dezelfde manier zouden worden behandeld.

11. Niet zonder geldige reden(en) de aanhoudtijd van de boeien (plastic strips) van alle opgesloten personen verlengen. In dit verband rekening houden met de gevallen en omstandigheden die beschreven zijn in artikel 37bis van de wet op het politieambt. In voorkomend geval, in de loop van de opsluiting overgaan tot geregelde (her)evaluaties van het risico.

12. Gebruikmaken van meer geavanceerde modellen van plastic strips (die minder verwondingen veroorzaken), meer in het bijzonder wanneer de aangehouden personen mogelijk gedurende lange tijd geboeid zullen blijven. In de loop van de procedure van behandeling van de aangehouden personen een systematische controle voorzien van de plastic strips en de te strak aangespannen strips vervangen. Luisteren naar de aangehouden personen die vragen dat hun te strak aangespannen strips worden verwijderd.

13. Provocerende houdingen en uitlatingen ten aanzien van aangehouden personen vermijden.

14. De overbrengingen van de aangehouden personen moeten worden verricht met inachtneming van de regels voor het besturen van voertuigen, zodat hun veiligheid wordt gegarandeerd. Deze personen mogen niet onnodig ruw behandeld worden.

15. In het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen een rubriek invoeren inzake de specifieke behoeften met betrekking tot de gezondheidstoestand van de aangehouden personen.

16. In het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen een specifieke procedure invoegen voor de registratie van minderjarigen, waarin waarschuwingen zijn opgenomen met betrekking tot de effectiviteit van de kennisgeving aan de ouder(s)/de burgerlijke aansprakelijke, tot de duur van hun opsluiting alsook met betrekking tot het gebruik van de afzonderlijke cel waarin ze moeten worden geplaatst.

17. In het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen en op de aanhoudingsfiche die erdoor wordt aangemaakt een rubriek invoegen waarin vermeld staat of de aangehouden persoon vóór opsluiting in de cel het voorwerp heeft uitgemaakt van een naaktfoullering en, in voorkomend geval, de concrete elementen die deze foullering rechtvaardigen evenals de identiteit van de verantwoordelijke officier van bestuurlijke politie.

18. De reden(en) voor de bestuurlijke aanhouding, die geregistreerd moet(en) worden in het (geïnfomatiseerd) register der aangehouden personen, meer operationeel en meer in overstemming maken met de bepalingen vervat in artikel 31 van de wet op het politieambt.

19. De bestuurlijk aangehouden personen systematisch en op correcte wijze informeren over de beginselen vervat in artikel 33ter van de wet op het

politieambt maar ook over andere informatie-elementen zoals het feit, voor de politiedienst, niet in staat te zijn om de opgegeven vertrouwenspersoon te verwittigen of, behoudens bijzondere reden, de bestemming van de bussen waarin de personen zouden kunnen worden vervoerd op het ogenblik van hun vrijlating.

20. Wat het beheer van verboden voorwerpen betreft, het onderscheid maken tussen gerechtelijke inbeslagnames en bestuurlijke inbeslagnames, aangezien deze laatste onderworpen zijn aan artikel 30 van de wet op het politieambt. Voor de bestuurlijke inbeslagnames individuele inventarissen opmaken waarin de identiteit van de bezitters van de in beslag genomen voorwerpen is vermeld en, minstens, er in eerste instantie gewag van maken op de aanhoudingsfiches.

21. Het politiepersoneel dat in uniform werkt identificeerbaar maken door het dragen van het naamplaatje of, naargelang de opdracht en de beoordeling van de korpschef, een plaatje waarop het interventienummer vermeld is.

22. De politiepersoneelsleden die in burgerkledij werken moeten zeker ten minste identificeerbaar zijn aan de hand van de armband wanneer ze worden ingezet en wanneer ze zich klaarmaken om dwang uit te oefenen en/of wanneer ze bewapening tonen.

23. Buiten de situaties die overeenstemmen met de gevallen die uitdrukkelijk beoogd zijn door een ministeriële toelating, de bijzondere bewapening niet dragen/gebruiken in het kader van het genegotieerd beheer van de publieke ruimte.